

Parlamentul
Republicii Moldova

D. 94-07 nr. 532
23 august 2022

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (nr.289 din 13.07.2022)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și comunică următoarele.

I. Constatări de ordin procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat spre examinare în Parlament cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, în temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 al Regulamentului Parlamentului.

2. Potrivit notei informative, proiectul de lege vizează intervenții legislative în conținutul unor acte normative în scopul perfecționării și ajustării cadrului normativ conex celui electoral, astfel încât să fie asigurată corespunderea cu conceptul proiectului noului Cod electoral înregistrat în Parlament cu nr.288 din 13.07.2022.

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituție.

4. În procesul de înaintare a inițiativei legislative, reținem asupra necesității respectării următoarelor prevederi obligatorii stabilite de legislația în vigoare:

- potrivit art.35 alin.(1) din Legea nr.100/2017, expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru proiectele actelor normative elaborate de deputații în Parlament;

- potrivit art.30 alin.(1) lit.e) din Legea nr.100/2017 și art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, nota informativă la proiectul de lege urmează să cuprindă fundamentarea economico - financiară;

- potrivit art.58 din Regulamentul Parlamentului, avizul Guvernului este obligatoriu, conform prevederilor art.131 din Constituție, la proiectele de acte normative și la propunerile legislative sau la amendamentele care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau a împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare;

- art. 8 din Legea nr.435/216 privind descentralizarea administrativă prevede că, autoritățile administrației publice locale sînt consultate în procesul de elaborare, adoptare sau modificare a legilor sau altor acte normative referitoare la organizarea și funcționarea administrației publice locale.

Reiterăm și prevederile art. 40 din Legea nr.100/2017 potrivit cărora, proiectul actului normativ este prezentat autorității publice cu competență de adoptare, împreună cu dosarul de însoțire, care conține nu doar proiectul și nota informativă dar, inclusiv, și:

- după caz, raportul de analiză *ex ante* sau analiza impactului de reglementare;

- avizele și recomandările, în original, recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice;

- rapoartele de expertiză, în original;

- sinteza obiecțiilor și propunerilor autorităților publice și sinteza recomandărilor reprezentanților societății civile, dacă există, indicîndu-se acceptarea sau argumentarea respingerii propunerilor, obiecțiilor și recomandărilor;

- tabelul comparativ, în care să fie reflectate reglementările în vigoare și modificările propuse, pentru proiectele care conțin modificări la actele normative în vigoare;

- alte materiale, după caz, în baza cărora a fost elaborat proiectul de act normativ.

II. Aspecte privind concordanța soluțiilor legislative cu cadrul normativ în vigoare și respectarea cerințelor tehnicii legislative

1. Luînd în considerație faptul, că prin Art.III și Art.IV din proiectul legii se propune abrogarea Legii nr. 1234/2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova și, respectiv a Legii nr.384/2001 cu privire la inițiativa populară de revizuire a Constituției, denumirea proiectului de lege se va expune în următoarea redacție:

"Lege pentru modificarea și abrogarea unor acte normative"

2. Partea introductivă a Art.I din proiect este expusă cu încălcarea cerințelor tehnicii legislative, deoarece nu se modifică Legea prin care este adoptat Regulamentul Parlamentului, dar se efectuează intervenții legislative în însăși conținutul Regulamentului Parlamentului. Luând în considerație că Legea nr.797/1996 a fost republicată în anul 2007, acest fapt urmează a fi expres prevăzut în textul unde se indică sursa publicării.

3. La Art.II din proiectul legii ce prevede expunerea într-o nouă redacție a art.5 din Legea nr.768/2000 privind statutul alesului local, alin.(2) lit.d), alin.(8) lit.c), alin.(11) lit.c), alin.(12), vor fi redactate ținându-se cont de faptul că referința la actul normativ se expune conform prevederilor art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, astfel încât la indicarea datei adoptării actului normativ să se indice numărul de ordine, ca element de identificare, la care să se adauge anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”.

- Se va atrage atenția asupra conținutului alin.(10), considerând corect de a face trimitere la alin.(9) ce enumeră autoritățile ce sesizează Comisia Electorală Centrală și nu alin.(8) ce enumeră temeiurile de încetare înainte de termen a mandatului primarului.

- În redacția nouă a art.5 alin.(11) lit.f), considerăm că textul "ales local" este utilizat neuniform în comparație cu conținutul lit.f) alin.(2) și lit.f) alin.(8) din acest articol, unde sunt enumerate expres funcțiile de „consilier” și respectiv de "primar". Urmare, sintagma "*ales local*" se va substitui cu textul "*președinte, vicepreședinte a raionului și viceprimar*", dacă corespunde cu intenția autorului.

- Lit.f) a alin.(2), al art.5 prevede că mandatul de „consilier, încetează înainte de termen în cazul existenței unei sentințe irevocabile de condamnare la privațiune de libertate sau a hotărârii definitive și irevocabile prin care se interzice de a ocupa funcția de consilier pentru o perioadă mai mare de 5 luni. Menționăm, că nota informativă nu argumentează motivele invocării termenului dat și, respectiv această modificare urmează a fi analizată în contextul legislației în vigoare.

Astfel amintim că, prevederile art.65 alin.(2) din Codul penal nr.985/2002 stabilesc că "privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate poate fi stabilită de instanța de judecată pe

un termen de la 1 la 5 ani, iar în cazurile expres prevăzute în Partea specială a prezentului cod – pe un termen de la un an la 15 ani.

Cât privește cazurile contravențiilor administrative, art.35 alin.(3) al Codului contravențional nr.218/1008 prevede că ”privarea de dreptul de a desfășura anumite activitate sau privarea de dreptul de a deține anumite funcții poate fi aplicată de instanța de judecată pentru un termen de la 3 luni la un an.”

Aceiași obiecție se referă și la redacția nouă a lit.f) alin.(8) și lit. f) alin.(11) ale art.5.

4. La art.V din proiect.

Completarea art. 182 din Codul penal nr.985/2002 cu alin.(1¹) prin care se propune de a califica ca infracțiune ”determinarea alegătorului de a-i permite unei alte persoane să voteze în locul său ori votarea în locul altei persoane”, întru evitarea unor interpretări eronate, urmează a fi coroborat cu textul în vigoare a alin.(1) din același articol dispoziția căruia atribuie la capitolul infracțiuni ”votarea unei persoane fără a avea acest drept, fie de două sau mai multe ori, fie prin introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât are dreptul...”. Considerăm că, acțiunile alin.(1¹) pot fi calificate sub ambele dispoziții, sancțiunea fiind totodată diferită - închisoare pînă la 4 ani în cazul alin.(1¹) propus de proiect și închisoare de pînă la 3 ani în cazul alin.(1) al art.182 din Codul penal.

Totodată, urmează a fi analizată dispoziția alin.(1¹) propusă spre completare, în sensul dacă aceasta constituie o infracțiune consumată când alegătorul s-a determinat de a-i permite altei persoane să voteze în locul său și persoana a votat, sau luînd în considerație că între textul acestor două acțiuni figurează conjuncția ”ori” acestea pot fi calificate ca infracțiuni separate. În dependență de intenția autorului, redacția alin.(1¹) al art.182 din proiect urmează a fi analizată și prin prisma art.25 ”Etapetele activității infracționale”, art.26 ”Pregătirea de infracțiune”, art.27 ”Tentativa de infracțiune” și art.81 ”Aplicarea pedepsei pentru infracțiunea neconsumată” din Codul penal.

5. Art.VI din proiect efectuează modificări la Codul muncii nr.154/2003.

- Se va atrage atenția asupra faptului că potrivit proiectului Codului electoral noțiunea de ”degrevare” este definită ca ” atragere în calitate de funcționar electoral în cadrul activității organelor electorale, prin reducerea

parțială a sarcinilor și atribuțiilor la locul de muncă, cu menținerea salariului la locul de muncă permanent, în condițiile legislației muncii și al prezentului cod”.

Atît art.97³ cât și art. 188¹ din proiectul supus avizării, ce se propun pentru completarea Codului muncii, prevăd că în perioada în care este degrevat, sarcinile și atribuțiile salariatului la locul de muncă permanent pot fi reduse total sau parțial.

- Luând în considerație că întregul cuprins al art.97³ , propus spre completarea Codului se referă doar la subiectul ce ține de domeniul electoral, considerăm că denumirea articolului urmează a fi completată în final cu textul ”în perioada organizării și desfășurării alegerilor și referendumurilor”.

- Prevederea de la art.97³ alin.(2) urmează a fi comasată cu norma de la art.188¹ alin.(5), fiind subordonate uneia și aceleiași idei. O situație similară observăm și în redacția alin.(3) art.97³ și alin.(3) art. 188¹ .

6. Art.VIII din proiect modifică Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală.

- Pct.9 prevede expunerea alin.(1¹) al art.39 într-o nouă redacție:

„(1¹) În cazul apariției uneia dintre circumstanțele prevăzute la art. 150 alin. (1) din Codul electoral și art. 5 din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local, secretarul consiliului comunică în scris acest fapt Comisiei Electorale Centrale în termen de cel mult 15 zile de la data apariției acestei circumstanțe sau de la efectuarea controlului de legalitate a dispoziției primarului emise în condițiile art. 25 alin. (3).”

Trimiterea la ”art.150 alin.(1) din Codul electoral” urmează a fi revăzută, deoarece aceasta trebuie să se refere la textul noului Cod electoral și nu la Codul electoral în vigoare care urmează a fi abrogat. Conform proiectului Codului electoral, art.150 alin.(1) prevede depunerea jurământului de către Președintele Republicii Moldova nou ales, ceea ce nu este pertinent pentru redacția nouă a art.39 din Legea nr.436/2006.

- La pct.17 modalitatea de amendare a alin.(6) al art.60 din Legea nr.436/2006 nu este formulată în corespundere cu cerințele tehnicii legislative. Un element structural al actului normativ se modifică printr-o singură operațiune (în proiect alin.(6) se amendează de două ori separat), iar potrivit Metodologiei de tehnică legislativă aplicată la redactarea proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărîrea Biroului permanent

nr.3/2022, "Pct.41. La operarea modificărilor în cadrul unui act normativ se recomandă substituirea integrală a elementelor structurale ale acestuia, și nu introducerea și excluderea de enunțuri, sintagme sau cuvinte."

În varianta propusă de proiect, efectuând modificările respective, textul alin.(6) va avea o redacție confuză:

„(6) Secretarul consiliului raional, secretarul Consiliului municipal Chișinău, secretarul Consiliului municipal Bălți, al municipiului Bălți este, concomitent, secretar al raionului, respectiv, al municipiului Chișinău.”

7. La Art.IX din proiect ce modifică Legea nr.294/2007 privind partidele politice:

- La pct.2 ce expune într-un nou cuprins alin.(1) al art. 6, enunțurile se vor redacta sub alineate separate.

- Dispoziția pct.10 ce prevede expunerea alin.(3) al art.25 într-o nouă redacție, va fi ajustată conform normelor de tehnică legislativă, luând în considerare că se expune în redacție nouă nu doar alin.(3), dar și alin.(4).

8. Art.X din proiect prevede intervenții legislative la Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

- Luând în considerare prevederile Art.VIII din prezentul proiect, prin care din cuprinsul Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală, se exclud prevederile ce țin de autoritățile administrației publice locale de sector, întru aducerea întregului cadru normativ în concordanță, urmează a fi efectuate modificările corespunzătoare și la art.9 alin.(1) lit.h) și art. 36 alin.(2) lit.f) din Legea nr. 158/2008.

- La fel, constatând că prin Art.XIII și Art.XVII din proiect se efectuează modificări în legislație ce țin de excluderea funcției de "Șef al Aparatului Comisiei Electorale Centrale", urmează ca din art.9 alin.(1) din Legea nr.158/2008 să se abroge lit.k).

9. Art.XI din proiect modifică Codul contravențional nr.218/2008.

La pct. 5 se va atrage atenția că, sancțiunea alin.(1) a art.52 nu conține cifra "200" ce se propune de a fi substituită cu cifra "350".

10. Art.XVI ce modifică Codul serviciilor media audiovizuale nr.174/2018 va fi structurat potrivit în contextul alin. (4) al art.51 din Legea nr.100/2017 prevede că "în legea de modificare și/sau abrogare a mai multor

acte normative, fiecărui act normativ i se consacără un articol însemnat cu un număr ordinar exprimat prin cifre romane și urmat de punct. Diviziunile acestor articole se însemnează cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct.”

Atât în textul articolului dat cât și în întregul cuprins al proiectului se va ține cont de folosirea verbelor ”exclde” și ”abrogă”. Potrivit pct.54 al Metodologiei de tehnică legislativă..., aprobată prin Hotărârea Biroului permanent nr.3/2022 pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi, in cazul eliminării elementelor structurale ale actului normativ se utilizează verbul, ”se abrogă”, iar in cazul eliminării unor cuvinte, sintagme, enunțuri se utilizează verbul ,se exclud”.

11. La Art.XVII privind completarea punctului 4 al tabelului nr.2 din Anexa nr.3 la Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, considerăm neoportună intervenția legislativă, luînd în considerare faptul că la poziția A2061, compartimentul „Denumirea funcției” se introduce expres textul „/Președinte al consiliului electoral de circumscripție de nivelul al doilea”.

Proiectul legii urmează a fi examinat și adoptat ulterior proiectului Codului electoral, reglementând expres norme privind intrarea în vigoare a acestuia, asigurându-se corelarea cu art.244 din proiectul nr.288/2022, care prevede că noul Cod electoral va intra în vigoare la data de 21 noiembrie 2022.

Șef Direcție
Ion CREANGĂ

ex. Sv.Cicati
tel. 820-568